

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Let izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nežankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.—0
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 21.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 27. januarja 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Dr. Negrijev predlog zoper volilno sleparstvo.

Ko je dr. Krek v državnem zboru postavil predlog za spremembo poslovnika državne zbornice, akoravno je njegova stranka v poletju vodila obstrukcijo, se je vsa javnost čudila. — Včeraj je dr. Negri, nemškonnacionalni poslanec mesta Celja v štaj. dež. zboru postavil na enak način predlog, ki bi ga bilo v naravnih razmerah mnogo bolj pričakovati s strani katerega slovenskega poslanca. Predlagal je, naj se sklene zakon, vsled katerega ne bode več mogoče izvrševati volilnega sleparstva v občinah, tako da stranka, ki hoče napraviti umetno volilce, kupi njivo, jo razdeli v dvajset ali dvesto parcel in navidezno proda pristajšem stranke, ki drugod stanujejo in potem ti posestniki vsled davka, ki se jim v občini predpiše, v občini kot volilci odločujejo. Stvar je vredna, da se o nji govori. Kakšna je zgodovina te vrste ustvarjanja umetnih volilcev in kaj govori za dr. Negrijev predlog?

V treh spodnještajerskih občinah in sicer v Vojniku, na Teharjih in v Šoštanjju so se zgodili v zadnjem času slučajji, da se je razkosalo malo zemljišče in umetno ustvarilo volilce. Nemški dež. odbornik Stallner sam je dal v Vojniku svoje zemljišče prvi v take namene na razpolago, ker je videl, da se pokojni dr. Dečko zanima tu za občinske volitve, kar bi moglo Nemcem biti nevarno. Kakor je nekdanja „Domovina“ obširno pisala, ustvarile so se v Vojniku na ta način parcele z davkom 3 do 10 vinarjev na posamezne celjske meščane, ki so na podlagi tega davka prišli ob volitvah Vojničanom uspešno na pomoč. Slovenci smo to občutili kot brezvestno sleparstvo in naravnost kot smešenje volilne pravice v občinah, toda oblasti so naše pritožbe — zavrnile.

Vsled tega uspeha dr. pl. Jabornegg, ki je iznajditelj te vrste volilne umetnosti, ni bil zadovoljen le z Vojnikom, ampak je jednako postopal na Teharjih. En dan je napravil 20 kupnih pogodb, s katerimi se je razdelilo njivo v vrednosti 400 K v 20 parcel po 20 K in prodalo 20 zvestim celjskim meščanom, da so postali na Teharjih volilci. Sledili so temu vzgledu tudi Slovenci in si kupili majhno zemljišča, da so mogli na Teharjih voliti. Dr. Jabornegg je pa spet gnil stvar še dalje in preteklo leto se je napravilo par sto

novih nemških volilcev za Teharje in so se uporabili v ta umazani namen skoro vsi celjski Nemci. V zemljejknjuzem uradu so se napravile tri debele knjige z vpisi „zemljišč“ teh teharskih volilcev. Podobno se je postopalo v Šoštanjju iz nemške in slovenske strani.

Po pravici se torej čudimo, da danes poslanec iste nemške stranke, ki je s tem volilnim sleparstvom začela, stavi predlog, naj se to v prihodnje zabrani. Ali hoče predlagati, da se to le Slovincem prepove in Nemcem dovoli? Ali je dr. Negri tak političen poštenjak, ali se morebiti nemška stranka boji, da bi ji izvrševanje takega sleparstva utegnilo škoditi?

Gotovo je opisano umetno ustvarjanje volilcev dvorezen nož. Na Teharjih in v Vojniku so Nemci dosegli uspehe, toda ali je gotovo, da jim more to povsod koristiti? Kaj pa spodnještajerski trgi? Mar mislijo Nemci, da ne moremo Slovenci na ta način napraviti v Ormožu, v Ljutomeru, v Brežicah, v Laškem trgu, v Rogatcu, v Slov. Bistrici, v Konjicah, v Slov. Gradcu, celo v Ptujju povsod po par sto slovenskih volilcev tretjega volilnega razreda? Kje so pa potem spodnještajerski nemški trgi in nemška mesta?

In če smejo nemški nacionalci, zakaj bi ne smeli socijalni demokrati? Zakaj bi ne kupili v mariborskem predmestju ali v Ptujju ali v Ljubnem ali v Bruku povsod kak travnik in ga razdelili umetno med delavce kot volilce? Če bi to bilo truda vredno, dalo bi se na ta način v vseh imenovanih občinah in tudi drugod dobiti vsaj tretji volilni razred za katerokoli stranko, ki ima denar za nakup njive in za geometra in koleke za kupne pogodbe in zemljejknjužne prošnje.

In kam pridemo na ta način? — S tem se osmeši pravica volitve na podlagi predpisanega davka. S tem se zagovarja načelo, ki je mnogo manj opravičeno nego zahteva splošne in enake volilne pravice v občinah, proti kateri se ravno nemškonnacionalna stranka najhujše brani. Z omenjenim volilnim sleparstvom se more volilni zakon za občine naravnost osmešiti. In vprašanje je, ali je to za Nemce več vredno nego zmage v Vojniku in na Teharjih?

Kaj je povod predlogu dr. Negrija, ne vemo. Da se je Nemcem samim začelo svitati, da ni za njih vse koristno, kar je Slovincem tu in tam škodljivo, je mogoče. Mi bi v tem slučaju predlog

dr. Negrija pozdravljali kot eden izmed prvih činov politične treznosti spodnještajerskih Nemcev. Ali pa je dr. Negri hotel s svojim predlogom pokazati, da hoče pomagati tudi v politiki poštenosti do veljave? Zdi se nam tudi to mogoče. In če je to res, je dr. Negri pokazal, da je boljši nego stranka njegovih volilcev. Stvar nas zanima. Slovenci bodemo usodo predloga dr. Negrija z zanimanjem zasledovali. Ali bode pa smel dr. Negri ostati mož in predlog do konca vzdržati? — Videli bomo.

Politična kronika.

Štajerski deželni zbor.

31. seja dne 26. jan.

Predloženo je poročilo finančnega odseka k računskemu zaključku o upravi deželnih fondov za l. 1908. Nadalje poročilo dež. odbora o zgradnji bolnišnice za jetične žene in otroke. Nadajje je predloženo poročilo o prošnji trške občine Gornjigrad za dovoljenje, da se pobirajo 170 odstotne občinske doklade.

Finančni odsek je odklonil predlog nemškega klerik. Prischinga, naj se ustanovi mesto definitivnega ali vsaj začasnega duhovnika za deželno norišnico v Feldhofu.

Pri utemeljitvah je bil prvi na vrsti posl. Riegler, kateri je želel, naj bi se deželni doneski za vzgojo ubogih osirotelih otrok, kateri so v oskrbi pri zasebnikih, ne izplačevali več po okr. zastopih brez sporazumljenja z občinami, temveč da bi se ti doneski brez izjeme izplačevali obč. uradom, kateri bi potem razpolagali z njimi. Predlog se je odkazal odseku za obč. zadeve.

Pri volitvah v deželno komisijo za obrtno-dohodninski davek je večina kar sama postavila kandidate brez vsakega dogovora z manjšino. Ko se je Resel radi tega pritožil, je dejal grof Attems, da se bode v bodoče sklicala seja za dogovor, za sedaj pa ostane pri starem. Medtem je rekel deželni odb. Stallner posl. Ornig, da lahko gospodje od manjšine (cikal je tudi na slov. klerikalce) napišejo na listke druga imena, kakor so predlagana, vkolikor znajo pisati. Vsled tega sta pričela Roškar in dr. Jankovič silno vpiti; Stallner se je opravičeval, da je bilo to namenjeno samo za Orniga, slišal je pa to tudi dr. Jankovič, ki „ima

LISTEK.

Orlov in njegova žena.

Ruski spisal Maksim Gorki.
Preložil Fedor Gradišnik.

Konec.

IX.

Nekega dne sem si ogledal rokodelsko šolo v mestu N. Eden izmed ustanoviteljev te šole, ki je bil moj osebni znanec, mi je bil za vodnika. Vodil me je po vzorno urejenem zavodu in mi pri tem pripovedoval:

„Kakor vidite, smo lahko ponosni na svoje delo . . . Seme, ki smo ga vsadili, raste in se krasno razvija. Učne moči so izborne. V čevljarški delavnici na primer imamo učiteljico — navadna čevljarjeva žena, toda ženska, vam pravim: kar ngriznil bi jo! Krasnega vedenja seveda! In kako vam dela! Kako razume uvesti učence v skrivnosti svojega rokodelstva, kakšno ljubezen ima do otrok — čudovito! Neprepeljiva moč! . . . za dvanajst rubljev mesečno in prosto stanovanje dela . . . in vzdržuje s svojo siromašno plačo še 2 siroti! Jako zanimiva oseba, vam pravim! . . .“

Vedel je o čevljarici povedati toliko pohvalnega, da sem jo v resnici želel spoznati. To ni

bilo težko, in nekega dne mi je povedala Matrona Ivanovna Orlova žalostno povest svojega življenja. Prve čase po ločitvi svojega moža ni imela miru pred njim — prihajal je pijan k nji, delal škan-dale, prežal povsod za njo in jo neusmiljeno pretepal. Prenašala je vse potrpežljivo.

Ko so barako zaprli, ji je predlagala debela zdravnica, naj se poteguje za mesto na tej šoli in se popolnoma loči od svojega moža. Oboje se ji je posrečilo, in za Orlovo se je pričelo sedaj mirno, delavno življenje. Od zdravniških pomočnikov v baraki se je naučila pisati in čitati, vzela je dve siroti, eno deklico in enega dečka iz zavetišča k sebi in sedaj dela, sama s seboj zadovoljna ter misli le z žalostjo in strahom na svojo preteklost. Svoje učence ljubi nad vse, o svoji nalogi v šoli ima resen in vzvišen pojem in pri svojih predpostavljanih vživa splošno spoštovanje in ljubezen. Toda hud, suh kašelj jo muči, njena udrti lica so sumljivo rudeča in v sivih očeh leži globoka melanholija. Zakon z nemirnim Griškom je zapustil svoje sledove . . .

Griška pa jo je slednjič pustil pri miru in zadnja tri leta je ni več nadlegoval. Včasih prihaja v N., toda k Matroni ne pride nikdar. Šel je „med bosopetce“, kakor mi je označila njegov

novi stan.

Tudi z njim sem se imel priliko seznaniti. Našel sem ga v neki predmestni beznici, in ko sva se videla dva, trikrat, sva bila prijatelja. Pri-povedoval mi je zgodovino svojega zakona, ki sem jo poznal že od Matrone, nato se je malo zamislil in dejal:

„Vidite, Maksim Savatjejič — tako sem bil povišan in zopet ponižan. Do junaškega čina nisem prišel. A še vedno čutim silo, da bi se na kak način izkazal . . . Ves svet bi zdrobil na kosce . . . ali pa bi šel s tolpo svojih tovarišev med žide in jih pobil . . . vse, do zadnjega! Ali pa kaj drugega, kar bi me dvignilo nad vse druge ljudi . . . da bi mogel iz svoje višine pljunuti na nje . . . Da bi jim mogel reči: „Ah, ve kače, čemu živite pravzaprav? In kako živite? Svetohlinci ste, drugega nič!“ In potem bi — hop! hitel dol . . . da bi si razbil glavo na drobne kosce! Hm — da! Vrag vzemi to življenje . . . predolgočasno je! Mnogo predolgočasno, mnogo pretemno mi je že . . . Ko sem se takrat iznebil Matroške, sem si mislil: No, Grinja, zdaj lahko plavaš svobodno, sidra so odpeta! Toda, žalibog, ni šlo, voda je bila preplitva! Stop — ležal sem na pesku . . . Toda brez straha, kmalu se bom zopet popravil! Moje

čolga ušesa". Konečno se je prepil polegel. Izvoljeni so bili seveda sami Nemci; v 1. razredu Dettelbach, v 2. razr. Ormig, v 3. Freiburger, v 4. Kommer in kot namestnik mesto celjskega Mörtla Alojz Langer in Marnberka. Za drugega namestnika je bil izvoljen neki Wolf. Pri tej volitvi se je zopet pokazala nestrpnost in surovost nemškonacionalne večine v najlepši luči.

V drugem čitanju se je sprejel zakon za varstvo zlahtnih planinskih cvetic. Vsebinsko smo že navedli. Sprejel se je spreminjevalni predlog grofa Attemsa, naj bi bila dovoljenja pol. oblasti za slučaje, ko bi se smele planinke trgati s koreninami, proste koleka. K izjemnim slučajem bodo spadali tudi oni, če bodo posestniki hoteli kultivirati pašnike na svojih planinah. Sklenilo se je, da dežela podpora le v takem slučaju, ako jo dovoli tudi država. — Prošnje deželnih oficijalov, kanclistov in pomožnih slug za zboljšanje svojih gmotnih razmer so se odkazale deželnemu odboru za posvetovanje in nadalnje predloge. — Na prošnjo graške gostilničarske zadrage se je sklenilo pozvati dež. odbor, naj vpliva z vsemi silami pri vladi na to, da se naj ne dovoli splošni vinski davek. — Zasebnima dekliskima meščanskima šolama v Radgoni in Hartbergu se dovoli podpora po 200 K. — Prih. seja se vrši danes dopoldne.

d Preosnova ministerstva. Jugoslovanski minister — Hrvat. Potrjuje se vest, katero smo nedavno tega priobčili v „Nar. Dnevniku“ med brzojavkami, da misli baron Bienerth v prvi polovici februarja brez ozira na izid pogajanj za delazmožnost češk. dež. zbora v Pragi preosnovati svoje ministerstvo. Nemški krščanski socialci so že zavzeli svoje stališče: želijo, da naj ostane Weisskirchner v novem provizoričnem uradniškem ministerstvu, zahtevajo pa, da naj bode imenovan za nemškega ministra rojaka samo tak mož, kateri bode tudi njim po godu. Vsled tega se je vzdignilo seveda veliko jamranje v nemško-nacionalnem taboru. Sumijo ti zastopniki renegatov in gnjile nemške buržoazije kršč. socialce, da so se dogovorili z Jugoslovani, da vstopi v ministerstvo nek višji hrvaški uradnik kot minister brez portfelja „s posebno nalogo, da skrbi za Dalmacijo.“ Dobili bi torej jugoslovanskega ministra rojaka. Nacionalci pravijo, da bi Jugoslovani oz. Slovani sploh podpirali za to taka ministra za železnice in javna dela, ki bi bila nemškim krščanskim socialcem po godu. O stvari še spregovorimo.

Drobne politične novice.

v Seja draginjskega odseka se vrši danes v državnem zboru. Obenem imajo na Dunaju krščanski socialci in nemški nacionalci svoja posvetovanja.

Ogrski državni zbor še vedno nadaljuje debato o cesarjevem reskriptu glede imenovanja nove vlade. Sliši se iz Budimpešte, da vlada ne misli razpustiti drž. zbora tudi v takem slučaju ne, če bi se ji izrekla nezaupnica. Justhova stranka skrbi sedaj v parlamentu za spektakel in zabavo. Zedinjenje ustavovercev je sedaj skoraj gotova stvar.

ime mora biti slavno! Kako? to ve le satan sam! Moja žena? Vrag naj jo vzame! Ali more človek kakor jaz rabiti ženo? Čemu mi bode žena, če mi objednem frči na vse štiri vetrove! . . . Rodil sem se z nemirom v srcu . . . usoda me je določila za vagabunda, za „bosopetca“. To je najprijetnejši poklic na svetu — človek se čuti tako prostega . . . ah, in vendar zopet tako sužnjega! Vse mogoče kraje sem prepotoval . . . in nikjer nisem našel tolažbe . . . Če pijem? . . . Seveda pijem, to pogasi vsaj deloma žerjavico v mojem srcu . . . In moje srce gori z žarkim plamenom . . . Vse mi preseda, mesta, vasi, ljudje, naj bodo tega ali onega kalibra . . . Za vraga! Ali res ni bilo mogoče izumiti si kaj boljšega? Kako se to vse grize . . . zadavil bi vse skupaj! Ah, življenje človeško — vražja iznajdba ti! . . .“

Težka vrata krčme, v kateri sva sedela z Orlovim, so se vsak čas odpirala, pri čemur so z nekako naslado škripale v tečajih. Notranjost beznice pa se mi je zdela kakor neizmerno žrelo pošasti, ki počasi a dosledno požira uboge sinove ruske zemlje, vedno po vrsti, nemirne baš tako kakor druge . . .

v Češki deželni zbor bode po poročilu „N. F. Presse“ sklican 3. febr. Ako se ne bode doseglo zedinjenje med Nemci in Čehi, bode zasedanje trajalo le kratek čas.

Volitve na Angleškem. Do 3. ure pop. je bilo izvoljenih 255 unijonistov, 230 liberalcev, 38 socialistov in 72 Ircev.

Grško-bulgarski sporazum v Macedoniji. Iz Soluna poročajo, da se trudijo tamšnji vplivni bulgarski in grški vodje, da bi dosegli med obema narodoma spora um ali vsaj približanje za boj proti skupnem sovražniku, Turku. Ta pogajanja podpirajo baje Rusi.

Dnevna kronika.

v Kako izgledajo julijanske šole na Hrvaškem? V Ždali je vkljub temu, da se je prebivalstvo protivilo, madžarizatorno društvo „Julian“ osnovalo madžarsko šolo. Tamošnji župnik Štefanac ni hotel iti vanjo katehizirat. Društvo se je pricožilo na višjo cerkveno oblast. Ta je poslala dekana dotičnega okraja, naj zadevo preišče, in našel je: šolo obiskuje 5 otrok, nobeden iz župnije g. Štefanca; 3 otroci imajo hrvatska imena, 2 sta od nekega potujočega delavca. In vendar je hrvatska vlada bana Raucha otvoritev šole dovolila!

v Znamenit učenjak je vsekakor gimnazijski profesor dr. H. Scheidel v Zagrebu. Izdal je za prvi razred hrvatskih srednjih šol nemško učno knjigo, v kateri na str. 26. v članku „Die Slaven in Oesterreich-Ungarn“ čitamo: V Avstro-Ogrski prebiva čez 19 milj. Slovanov. Hrvati stannjejo v Istri, v Hrvatskem, v Slavoniji in Dalmaciji. — Prebivalci Zagreba govorijo hrvatski. Prebivalci Češke ljubijo cesarja. Slovenci na Štajerskem. Koroškem. Kranjskem in v Istri ljubijo petje. Glavno mesto Štajerske je Gradec. Poljaki in Malorusi prebivajo v Galiciji, Šleski, na Ogrskem. Bolgarji v Banatu in na Sedmograškem. — Dober tek!

v Afera ruskega vojaškega atašeeja. polkovnika Mačenka. Z vohunsko afero ruskega vojaškega atašeeja na Dunaju, polkovnika Mačenka se ukvarja navzlic raznim avstrijskim uradnim dementom še vedno javnost, posebno živahno pa berlinsko časopisje. Pripoveduje se o tej stvari sledeče: Pred prilično jednim letom sta nek Nemec in Rusin ustanovila na Dunaju vojaško agenturo. Ta agentura je prodala Mačenkcu celo vrsto dokumentov baje iz avstrijskega generalnega štaba in vojnega ministerstva. Med njimi se je nahajala tajna pogodba med Avstroogrsko in Rumunijo ter Avstroogersko in Bulgarijo. Prva se je baje ponovila takrat, ko se je mudil rumunski vojni minister Averescu na Dunaju, druga pa se sklenila ob aneksiji Bosne in Hercegovine. Ostro oko je moralo spoznati oba dokumenta za falzifikata. Mačenko pa ju je vseeno kupil. Vrh tega je ta agentura prodala s pomočjo kalkulant Kretschmayerja v dunajskem arzenalu Rusom modele in risbe nekih novih avstrijskih iznajdb pri topovih. Policija je bila baje pončena o tem, a agent je pri nekem sestanku aretirale Kretschmayerja. Mačenka pa se ni lotil, ker je mislil, da ga ne sme zapreti.

v Slovenskim lovcem. V drugi polovici tekega meseca izide prva številka slovenskega lovškega lista. Ime mu bo „Lovec“. List bo izhajal po enkrat na mesec in bo stal 6 K za celo leto. Člani slovenskega lovškega društva ga bodo dobivali brezplačno. Naročnina se bo pokrivala iz članarine. List je namenjen lovcem vseh slovenskih pokrajin. Slovensko lovsko društvo, ki se je odločilo izdajati list in tako zapreti široko vrzelj v našem strokovnem slovstvu, bi rado prvo številko svojega glasila poslalo vsem slovenskim lovcem na ogled, toda naslovi njih mu žal niso na razpolago. Društvo ne preostaja druge poti, kot obrniti se potom časopisja na vse, ki se zanimajo za list z vlnudno prošnjo, sporočiti društvu svoj naslov, da se jim list pošlje na ogled. Naj tedaj nobeden lovec, ki čita te vrstice in je našemu započetju naklonjen, ne zamudi nas obvestiti, komu naj pošljemo prvo številko na ogled. Zadostuje navadna dopisnica, ki jo je nasloviti na podpisano društvo. Naj vsakega slovenskega lovca pri tem vodi zavest, da gre tu za celokupno stvar, iz katere se ob zadostni podpori razvije lahko nekaj lepega in popolnega, ob nezadostnem zanimanju da pa ostane celo započetje mrtvorjeno dete. Uredništva slovenskih listov vlnudno prosimo, naj nam prva priskočijo na pomoč s tem, da ta oklic v svojih cenj. listih objavijo. Njim in vsem zavednim lovcem krepek lovski pozdrav. Slovensko lovsko društvo v Ljubljani.

Dopisi.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo 23. prosinca t. l. so se predstavljali na našem odru Freudenreichovi „Graničarji“. — Ne samo to, da so bile glavne vloge v najboljših rokah, tudi manjše so bile dobro zastopane. Sleherni se je potrudil, da oživi te osebe, kakor jim je vdihnil pisatelj življenjskega duha. Zelo je pripomoglo k sijajnemu uspehu, da je sodeloval salonski orkester pod vodstvom g. Kudelka. — Pevski zbor nas je kar iznenadil. Kupleti so vzbujali veliko smeha in priznanja; to velja glede Karoline in Grga; vendar pa še za kuplete nismo popol-

noma zreli. Krivo je temu premalo vaj (bila je samo ena), pa tudi občinstvo, ki s ploskanjem ni niti pustilo, da bi se odpeli vsi kupleti. Veliko smeha in priznanja je seveda žel kuplet o slovenski šoli v Studencih, ki ga je pela Karolina:

„Oh die Slaven, to je strašno,
so was ni za misliti.
že slovensko šolo wollen
in Braudorf narediti.
Nemci ti pa so, oh, böse.
das tut mich unendlich weh!.
pravijo, da jetzt Slovenen,
je kot listja in trave.“

Tu je bilo ploskanja, da se ni niti slišalo več nič in sta morala pevka in godba prenehati. Karolina Lieberherz, je bila tudi kaj dražestna prikazen, polna „Heiratslust“, kakor je zapela. Grga, naš neumorni režiser, kateremu so se že smejali, ko je nastopil, je bil, kakor vedno na svojem mestu, a znal je tudi biti žalosten, tako, da je prešlo gledalcem celo veselje do smeha. Naj krasnejši prizor je bil brez vse dvombe, ko je prišla Mara, Andrejeva žena z detetom in Grgom v ječo k možu, da ga vidi morda zadnjikrat.

Trenutek, ko so poklekli in v silni boli dvignili roke proti nebesom, ter je godba igrala krasni melodram, je bil naravnost briljanten. — Mara in Andrej sta se tako vglobila v svoji vlogi, da smo se čutili res prestavljene v življenje. — Tedaj je bilo pri gledalcih pač mokro mnogo oko. Grobno tišino, katero so prepletali tožni, melodični akordi melodrama, je motilo urno dihanje gledalcev. Vsa čast Mari in Andreju, sicer že velikokrat priznanima igralcema, ki sta pa tokrat dala nekaj tako umetniškega, česar nam ne nudi niti vsakteri igralec po poklicu. Za tem prizorom ni zaostajal oni pri obstarju, kjer so prosili za življenje že na smrt obsojenemu Andreju. Obrstar Janko grof Samič je bil dober. Ni ga premagala prošnja Mare, ne Grga, ne odposlanec mesta, niti prošnja lastne soproge, častnikov in deputacije. Njegova soproga Mileva je bila v svojem nastopu, kakor če se prikaže v bajni pravljici med tožne angeli, dober in usmiljen. Njen nastop je bil mil in tako naraven, da si je pridobila v hipu sleherni srce. Obrstar je bil hud boj, a omechal se ni, zakaj vzgled mora biti, ker se že itak preveč množe ropi in umori. Ali ko je Mileva poslala lastno dete, da gre prosit strogega očeta za življenje nesrečnikovo, in je otrok prijel Marinega otroka za roko in sta oba pokleknila pred očeta, proseč milosti, tedaj . . . tedaj je bilo i nam tesno v srcih. Grof Samič si je zakril lice in nato vzkliknil „pardon“. Zelo dobro so naredili ostali. Častniki so salutirali, odposlanci jeli odhajati in vsa lica so se zjasnila. Izboren je bil Andrej tudi v 3. d. januarja, ko je hodil na grob Joco. Pripravljen na smrt, pozabivši že na ta svet, dobi naenkrat pomiloščenje. To mu zmeša pamet. In kot norec je igral izborni. Joco Bocič je bil pristen Hrvat in bogataš in vedel se je kaj dobro. Zelo izborni je naredil, ko ga je Savo Čujič iz zasede ustrelil. Savo Čujič, oni intrigant in ropar je bil boljši, kakor je bilo pričakovati. Kratko rečeno, igral je res dobro. In če bi se v tem ali onem prizoru kazal nekako bolj živga, ali plašnega, bil bi izborni.

Vse druge manjše vloge so se igrale dobro, kakor Neža, katero poznamo posebno dobro kot Miciko v „Veleturistu“, Simo, kot hlapec, Vasilij Petrovič, profos. Križič, meščan in trgovec, ki je vodil deputacijo, je bil v svojem nastopu častiljiv in posebno se je razvnel, ko je govoril o svojem narodu in vzkliknil: „Kje je narod, kakor naš, in kdo se ga drzne črtiti in zaničevati? Kdaj je delal naš narod komu napotje? Mirno je živel, zvest kralju in domovini.“ Tudi dekl. Mara in Jaga sta se dobro držali, dasi sta bili malce boječi.

Dosedaj še je bilo opaziti pri vsaki igri, ko je nastopilo veliko ljudi in so se vršili tihi prizori, neko okornost. Tokrat je to izginilo. Kakor težaki pri jedi, tako na proščenju graničarji in drugi, bodisi, da so peli ali plesali kolo, ali drugače pili, so bili, kakor bi ne bili na odru, ampak res zunaj na proščenju. Vse je bilo naravno in pristno.

To je bil lep uspeh, ki ga je doseglo slovensko gledališče v Mariboru. So bile med igro sicer tudi napake, a te izginejo, kakor kaplja v morju med zares lepimi prizori. Tako se je n. pr. opazalo, da posebno majhne vloge niso bile naučene povsem dobro. Tudi se je delal v proščenju nekoliko preveliki trušč. Sicer so bili, kakor že mora biti ob taki priliki vsi židane volje, a vendar bi morali nekoliko upoštevati to, kar se odigrava spredaj.

Na Svečnico, 2. svečana t. l. pa se uprizori „On in njegova sestra“, kjer gostuje g. Povhe in gđc. Thalerjeva iz deželnega gledališča v Ljubljani. Radovedni smo, kako neki se bodo naši igralci takrat držali. Da ne bodo hoteli zaostajati, za gostoma, to je gotovo. Govori se, da „Dramatično društvo“ priredi po predstavi ples v veliki dvorani. Dobro! Ko si napasemo oči in oživimo duha, pa se še na predpust veselo zasučemo.

Da pa se je igra začela še-le po osmih, vkljub naznanitvi, da se bo odslej igralo ob pol 8. niso krivi igralci. Ko bi občinstvo prišlo točno, bi se igralo točno. Igralci vendar ne bodo začeli igrati praznim stolom, ker so to delali itak dovolj pri vajah. Prihodnjic si pa bo vsak sam kriv, ker od sedaj obrstar ne bo hotel dati več pardona. — ki.

Štajerske novice.

a Seja glavnega odbora narodne stranke. Vse člane glavnega odbora opozarjamo še enkrat na redno sejo, ki se vrši v Celju prihodnjo nedeljo 30. jan. ob 2. uri pop. v prostorih Zveze narodnih društev. Dnevni red: Položaj.

a Seja izvrševalnega odbora nar. stranke se vrši v soboto 29. t. m. ob 1. uri popoldne v rdeči sobi „Nar. doma“. Brez posebnih vabil.

o Korupcija pri oddajanju nadučiteljskih mest v mariborskem okraju. V tem oziru je dež. poslanec dr. Kukovec ob utemeljevanju predloga za ustanovitev dež. šolskega sveta za slovensko šolstvo povedal mnogo bridkih resnic. Evo kričeč posamezni slučaj. A. M. je prosil za nadučiteljsko mesto v Jarenini. Bil je v terno predlogu okrajnega šolskega sveta v Mariboru postavljen na 3. mesto. Predno je pa dež. šol. svet mesto oddal, pisal je nadučitelj Wresnig (prej Breznik!) prošniku A. M. v imenu J. Bancalarija, znanega mariborskega mogotca, pismo, naj A. M. podpiše sledeči reverz: „Im Falle, wenn ich die Oberlehrerstelle in Jahring erhalte, werde ich zum deutschen Lehrervereine Umgebung Marburg beitreten und auf meinem Posten im deutschfreihheitlichen Sinne wirken.“ Slovensko: „V slučaju, če dobim nadučiteljsko mesto v Jarenini, pristopim k nemškemu učiteljskemu društvu za mariborsko okolico in bom na svoji postojanki deloval v nemškem svobodomiselnem smislu.“ A. M. je imel v sebi toliko poštenja, da je odgovoril: „Wenn ich den Posten erhalte, werde ich nach meinem besten Wissen und Gewissen arbeiten. Mich aber im voraus zu binden, erlaubt mir mein Charakter nicht.“ Slovensko: „Če mesto dobim, bom deloval po svojem najboljšem znanju in po svoji vesti. Da bi se pa vnaprej vezal, mi moj značaj ne pripušča.“ Toda ta izjava ni zadostovala in A. M. ni bil v Jarenino imenovan. — V drugem slučaju je bil pozvan izdati jednako izjavo I. Moder, ko se je oddalo mesto nadučitelja v Hočah. Moder je podpisal reverz in je danes res nadučitelj v Hočah. A. M. pa čaka visoko gori na Kozjaku. Naša šolska nadzorovalna oblast je lahko na take gnjile razmere pač ponosna.

a Iz „Südmarke“. Wastian dementira v graškem „Tagbl.“ novico, da bi hotel odložiti predsedništvo „Südmarke“. Vendar — kjer je dim, tam je tudi ogenj. Dejstvo je, da so si gospodje pri „dobrodelnem“ društvu „Südmark“ v laseh. Ali se oglašja slaba vest? — Graški „Volksblatt“ pa priobčuja danes siedeči dopis iz Zg. Štajerske: Vaše poročilo o krizi v „Südmarki“ smo vzeli z velikim zadoščenjem na znanje in smo vam hvaležni za to, da obveščate javnost o pravem značaju „Südmarke“. Za naše kroge ne pride „Südmark“ kot obrambno društvo nič več v poštev. Kakor slišimo, hoče štajerski deželni zbor „reševanje društva“ kakor ga opravlja to Schönererjevo društvo, z veliko podporo poplačati. Dolžnost naših poslancev je, da se taki podpori z vsemi silami uprejo.

a Za sokolsko maškarado, ki se vrši na pustno nedeljo v veliki dvorani celjskega „Nar. doma“, vlada povsod prav mnogo zanimanja. Upati je torej na prav veliko udeležbo, kakor smo je pri tej priljubljeni prireditvi vajeni vobče vsako leto. Vabila so se že začela razpošiljati. Ako bi kedo pomotoma ne dobil vabila, naj blagovoli oprostiti in se zgledati v celjski posojilnici ali pa v Zvezni trgovini, bodisi osebno, bodisi pismeno.

a Zahvala. Klub slov. napr. akademikov v Celju se zahvaljuje blag. g. Olgi Kapus-Gallé v Gradcu kar najiskrenejše za že v drugič mu poslani zavoj juridičnih knjig iz zapuščine po umrlem soprogu. Za ta velikodušni dar ji hočejo biti hvaležni vsi klubovi člani, katerim bodo služile podarjene knjige pri študijah.

a Okrajni šolski svet celjski je imel dne 25. t. m. svojo redno sejo, v kateri je med drugim vzel na znanje, da je gđc. Beti Zupanekova zopet nastopila svojo definitivno službo učiteljice na Teharjih, da se je v par slučajih dovolil učiteljskim osebam dopust, oziroma da so se prošnje za dopust predložile višji šolski oblasti; da obolelega nadučitelja g. J. Štanteja za čas bolezni nadomešča okrajni pomožni učitelj g. Leskovar; priporočal je neko prošnjo za starostno doklado; odobril pogodbo glede šolskega vrta pri Novi cerkvi; vzel je na znanje inspekcijsko poročilo o šolah na Dobrni, Vojnik okolica, Nova cerkev, Frankolovo in Blagovna itd.

a Iz Gotovelj. Krasen še mlad pes dolge rujave dlake, volčje podobe, menda angleški ovčarski pes, se je pred dobrimi 14 dnevi zatekel k Stamolovim v Gotovljah. Lastnik naj se oglasi pri imenovani stranki ali pa pri g. nadučitelju v Gotovljah.

a Požarna bramba v Gotovljah je imela dne 22. t. m. v Malgajevi dvorani precej dobro obiskan občni zbor. Društvo je v pretečenem letu vrlo delovalo. Zvesto si svoje človekoljubne naloge, je došlo tudi v pretečenem letu pri vseh požarih po Savinski dolini svojemu bližnjemu na pomoč. Postavilo se je novo, lepo skladišče, gasilno orodje je vedno v dobrem stanju in pripravljeno za takojšnjo uporabo. Denarno stanje

je kljub velikim izdatkom primeroma ugodno. Za tekoče društveno leto se je dosednji načelnik, g. župan Antloga, ki društvo spretno vodi od njega ustanovitve sem, zopet enoglasno in z navdušenjem izvolil za načelnika; tudi podnačelnik in ostali funkcijonarji so se enoglasno zopet izvolili. V pomoč!

a Iz Št. Jurja ob J. žel. V popolnitev dopisa iz Šentjurja bodi omenjeno, da je pozdravil zborovalce žen. podr. mladenič Franc Ferlež v imenu mladinske organizacije ter se v navdušenih besedah zavzel za geslo „Svoji k kvojim“.

d Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kojncu se takoj sprejme eden uren pisar (pisarniški pomočnik) zmožen obeh deželnih jezikov. Plačilo je 2 K 50 vin. na dan; za prestavljanje spisov iz nemščine v slovenščino se plača posebej ne mesec 16 K.

a V Planini niso zaradi zametov dobili v soboto in nedeljo nobene pošte. V graški „Tagespost“ pravi nek dopisnik, naj bi sevniški okrajni zastop (!) skrbel za boljšo in redno pošno zvezo s Planino (!).

v Zahvala. Podpisane se iskreno zahvaljujem vsem tistim cenjenim rodoljubom in požrtvovalnim damam, ki so pripomogli s svojimi darovi, da se je tudi letos priredila lepa božičnica otrokom družbine šole na Muti. Posebna hvala še cenjenim nabirateljcem in dičnim nabirateljicam. Bog povrni! A. Hren, nadučitelj.

a Iz Slovenjgrada. V odgovor graškim tetkam „Tagesposti“ in „Tagblattu“ glede velikega plesa, katerega priredi „Narodna čitalnica v Slovenjgradu“ dne 30. prosinca 1910. Najprej se moramo zahvaliti dolgoletnim tetkam za reklamo, katero nam delajo za naš plesni večer, ki presega gotovo vse dosedanje prireditve takajšnjih Nemcev in nemčurjev. Da jih naš veliki ples bode v oči, o tem se nikakor ne čudimo, ker so do sedaj v svoji nezmožnosti priredili samo en ples, kjer se je vrtelo komaj 6 parčkov in so butali le 4 „šrameljni“ ob svoje instrumente, kar je bilo namenjeno rešitvi „Südmarke“. Ako pa Slovenci kaj priredimo, potem napravimo kaj veličastnejšega ter pokličemo vojaško godbo. S tem pokažemo, da slovenski živeli v Slovenjgradu nikakor ni umrl, temveč da naša stvar napreduje. Toraj slovensko občinstvo, vojaška godba pride vkljub vsem protestom, katere so uprizorili nemški dopisniki; graške tetke s svojimi zavezanci protivijo se zamanj našim prireditvam. Prismojen dopisun naj nam samo pojasni, kako se pleše „Trikolore“ s petjem. Ker tudi nasprotni časniki tako toplo priporočajo naš ples, pridite slovenjgraški okoličani od daleč in blizu, kolikor mogoče v častnem številu! — S tem pokažemo, da se za mnenje naših nasprotnikov nikakor ne brigamo, njih lajanje nas ne more motiti. Torej pri plesu na svidenje!

a Iz Sp. Poljskave pri Pragerskem. Podružnica Ciril-Metodove družbe priredi dne 6. svečana ob 5. uri pop. v gostilni g. Lampra na Sp. Poljskavi veselico s petjem, burko „V mdenih dnevih“ in s srečolovom. Vstopnina znaša 40 vin. Naj bi se Slovenci iz sosednjih krajev prav mnogoštevilno udeležili te veselice, da se povzdigne narodna zavest v Sp. in Zg. Poljskavi.

a Murski Sokol v Ljutomeru je imel v nedeljo, dne 23. prosinca ob prav lepi udeležbi svoj občni zbor. Brat starosta dr. Chloupek pozdravi navzoče najsrčneje ter poda jasno sliko o razvoju sokolske ideje v Slovanih. Omenja, da vkljub vsem sovragom pridobiva Sokol na moči in ugledu ne le pri bratskih narodih, ampak tudi pri Angležih in Američanih. Ruska vlada je uvedla sokolsko telovadbo celo v armadi; poklicala je 80 učiteljev in 4 učiteljice telovadbe iz čeških sokolskih vrst. Prvači Sokolstvu „Češka sokolska zveza“, ki šteje 860 društev, z 84.000 člani, od teh 12.000 Sokolic. Br. starosta omenja, koliko stori češki Sokol za svoje člane in koliko za napredek narodne ideje. Br. tajnik poroča o razvoju Sokola v Slovencih, povdarjajoč, da tudi tukaj napreduje vidno naša stvar ter da razni napadi bodrijo Sokole le še k vstrajnejšemu delu. Ponosni smo lahko na četo slovenskih Sokolov, ki se je tako častno postavila v Luksemburgu. Murski Sokol je osredotočil v preteklem letu svoje delo v notranjem društvenem delovanju, da se je tako gmotno opomogel in zamašil luknje, katere je povzročilo slabo vreme o priliki razvitja društvene zastave. Pokazal je naš Sokol, koliko zmora vztrajnost in požrtvovalnost. Vzradošeni smo bili, ko nam je brat blagajnik poročal, da so poravnani vsi dolгови in še ima čistega 350 K v blagajni. — Kaj porečejo k temu naši „bratje“ Slovenci, ki so po raznih listih že prorokovali pogin našemu Sokolu? Dragi, še dolgo nas ne bo konec, vkljub vsem napadom in obrekovanjem! Brat načelnik je poročal, da se je udeležilo v 75 urah 712 Sokolov telovadbe; najboljši obisk je bil 22, najslabši 3. Obrtni naraščaj je prav pridno telovadil po nedeljah. Izrazi se prav povoljno o napredku o telovadbi, vkljub temu, da so telovadci

zvečine kmečki fantje, ki po težkem delu prihajajo tudi zelo daleč pozno zvečer k vajam. Pozival je brate Sokole, naj ne poznajo le pravic, ampak tudi dolžnosti napram društvu. Sklenilo se je prirediti plesni venček in nakupiti oder za gledališke predstave; v ta smoter se je izvolil poseben odsek. — Novi odbor se je sestavil iz sledečih članov: Dr. K. Chloupek, starosta, Joško Rajh, podstarosta, Franc Stajnik, načelnik, Ivan Tomažič, tajnik, Mat. Sršen, blagajnik, Janko Dijak, zapisnikar, Janko Horvat, gospodar, Matija Lipša, orodjar, Alojz Črček, odbornik, Babič Franc, zastavonoša.

a Iz Vučje vasi. Nadučitelju g. Cvetku je umrla 25. jan. nadpolna 9 letna hčerka Milica. Naj blago srce v miru počiva. Naše iskreno sožalje!

a Slovensko gledališče v Mariboru. „On in njegova sestra“ se uprizori 2. svečana t. l. Opozarjamo, da sodelujeta v glavnih ulogah člana deželnega gledališča v Ljubljani g. Povhe in gđc. Thalerjeva. „On in njegova sestra“ je burka s petjem v 4 slikah (dejanjih) in za predpust kakor nalašč. Tretja slika se igra celo v dvorani med občinstvom in na galeriji, na odru pa se obrne vse narobe. Še celo šepetalec ima svojo besedo. On (g. Povhe) pa se bode sprivil med tem nad orkester ter dirigiral godbo. Že to bo samo na sebi smešno, potem mu pa še godba igra prav tako, kakor bode dirigiral. Režiser pa je izjavil, da več ne bode čakal s predstavo, da pridejo ljudje, kakor zadnjič pri „Graničarjih“, ampak bo začel kar ob pol osmih igrati, ne mene se za to, ali je že občinstvo zbrano ali ne. Toraj pazimo, da ne zamudimo, ker to je le nam dobro, ako se igra prej konča, da gremo lahko potem prej plesat. Po predstavi je namreč ples v veliki dvorani.

a Iz Maribora. Kako zahrbtno znajo naši nacionalci delati, kaže to le dejstvo: Protestantski župnik Manert in še dva druga „dična“ Nemca, eden celo c. kr. uradnik, za katerega še pa že pozvemo, so pregovorili nekega Nemca od nekod, mu cele priberali denar, da bi ga spravili v Maribor kot trgovca s papirjem. Nastaniti so ga hoteli v isti hiši, kjer je naš narodni slaščičar, g. Ilich. Šli so k hišnemu posestniku, da bi podpisal pogodbo in po domače rečeno, vrzel Ilicha na cesto. S tem so mislili imeti dve muhi naenkrat. G. Ilicha deložirati, in našemu narodnemu trgovcu g. Weixlu postaviti konkurenco. A se jim ni posrečilo. Hišni posestnik g. Winkler, dasi Nemec, je imel v sebi toliko časti in značaja, da ni šel na to umazano kupčijo, tako, da je pop Manert s svojimi odšel z dolgim nosom. Ta dogodljaj pa nas uči, da si vsi mariborski Slovenci in tudi Slovenci iz okolice to zapomnimo in za vsako potrebo poiščemo naše trgovce.

a V podporo po suši je dalo c. kr. namestništvo mariborskemu okraju na razpolago 15 vagonov sena, 10 vagonov slame in 50 meterskih stotov travnega semena. Bore malo za tako velik okraj!

a Iz Maribora. Srebrno poroko praznuje 30. t. m. g. Ivan Poseb, poštni uslužbenec s svojo soprogo gospo Terezijo Poseb. Rodbina g. Poseba je znana kot narodna in vrla rodбина, ki je zastavljala vedno svoje moči pri raznih narodnih prireditvah. Iz tega zakona sta hčerka Marica in Bogomir. Hčerka je vrla sokolica, izborna dileantinja in sploh odločna Slovenka. Bog da g. Posebu in njegovi rodbini še mnogo, mnogo veselih dni!

a In Maribora. Jože Bankalari je zaradi bolehnosti odložil svoja častna mesta pri mestni hranilnici, v obč. odboru in okrajnem šol. svetu.

a Sprememba posadke. Iz Gorice poročajo, da se misli preseliti štajerski 47. pešpolk v Gradec; na njegovo mesto bi pa prišel bosanski pešpolk v Gorico.

a Zimska sezona v Arku ob gardskem jezeru ni posebno dobro obiskana. Vreme je precej ugodno, po gredicah cvetevajo vijolice in koncert se vrši vsaki dan v parku na prostem.

a Lahli in Nemci. Tudi Lahli bodo prišli sčasoma do prepričanja, da so njih najhujši nasprotniki nemški uradniki in ne Slovenci. Nekoč se je poslalo pismo na Salisburgo in ne Salzbürg. A pismo je prišlo nazaj z opombo, da ne poznajo „Salisburgo“. Lahli tlačijo v svoji zaslepljenosti Slované na Primorskem in nadelavajo s tem pot Nemcem.

o Iz Trentina. Res mnogo Slovencev je raztresenih po tujih krajih, kjer samevajo ali pa pohajajo v tuje družbe in zgublajo sčasoma svoj naroden ponos in narodno zavednost ne vedé, da biva morda v njih bližini tudi rojak, ki še čuti iskrico ljubezni do svojega naroda. — Tako smo tudi mi tavalj osamljeni tukaj na lepem Južnem Tirolskem, dokler se ni našlo nekaj mož, ki so sprožili misel, da bi se sestali tukaj bivajoči Slovenci. Reklo se je, in beseda je meso postala. Na ta poziv se je odzvalo nepričakovano veliko število Slovencev v Mezzolombardu meseca grudnia. Bili smo takorekoč med svojimi; zopet si slišal govoriti svoj jezik in donele so nam na uho brezštevilne narodne in umetne pesmice. Veličasten je bil ta sestanek za nas in razšli smo se v pozni

noči na vse strani z okrepljeno narodno zavednostjo in v nadeji, da se zopet snidemo v najkrajšem času. Sklepalo in nasvetovalo se je marsikaj v narodno obrambo. Spomnili smo se z nekaterimi prispevki naše vrle Ciril-Metodove družbe in smo sklenili, da ob vsaki priliki prispevamo po zmoglosti za osvoboditev našega naroda. Seveda so takoj vstrepetai graški listi po neki notici, ki jo je priobčil „Slov. Narod“, češ, da že imajo Slovenci v rokah celo Južno Tirolsko. — Kaka pohlepnost in nevoščljivost teh Nemcev! Niti v tujini nam ne privoščijo par veselih uric! Kljub temu smo se zbrali tega meseca drugokrat v Mori, kjer smo se kakor pravi znanci prav pristrčno pozdravili. Ta sestanek je bil za nas iz gospodarskega stališča važen. Gospod ravnatelj Medica nam je razkazal nove vinske nasade in lepo moderno urejene velike vinske kleti, za kar mu bodemo vedno hvaležni. Tako smo si ustvarili nekak program za nadaljne sestanke. Meranskim Slovincem smo pa jako hvaležni, da so se oglašili in da stremijo stopiti v ožjo dotiko z nami.

Druge slovenske dežele.

V Kranjskem deželnem zboru je v ponedeljek v popoldanski razpravi prišla na vrsto tudi ljubljanska občinska volilna reforma. V govorniškem dvoboju med naprednjaki in klerikalci je prišlo do burnih prizorov. Klerikalna večina sklene prehod v specijelno debato, ki se je včeraj nadaljevala. V popoldanski seji je bil seveda novi občinski statut in volilni red za mesto Ljubljano sklenjen. Dr. Šusteršič je predlagal dodatni predlog, naj se izroči sklenjeni zakonski načrt mestni občini ljubljanski, da se najkasneje tekom dveh mesecev izjavi, in ta izjava se naj priloži aktu, ki bo predložen v sankcijo. Ganglov nujni predlog za 35% no draginjsko doklado učitelstvu je bil odklonjen. Zanj so glasovali naprednjaki in Nemci, proti pa klerikalci, oba klerikalna poslanca — učitelja Jaklič in Ravnihar.

V Nemško gledališče v Ljubljani se bo z dovoljenjem cesarjevim imenovalo „Kaiser Franz Josef Jubiläums-Theater“.

V Kranjska deželna vlada je pravila ljubljanske podružnice jugoslovanskih železniških uradnikov potrdila.

a Kranjski deželni odbor je dal izdelati načrt za novo poslopje, v katerem bi bili nastanjeni razni deželni uradi. V zadevi starega še po potresu preostalega „lontovža“ se še ni končno odločilo, ali se podere ali pa se ohrani kot starina.

a Deželni odbor kranjski je sklenil nasvetovati dež. zboru, naj se dovoli ljubljanski mestni občini za zgradbo drž. obrtne šole, za kanalizacijo, za napravo in popravo mostov itd. najetje posojila 1,803.200 K.

V Tudi koroški deželni zbor je sklenil oster protest zoper zvišanje tarifov na južni železnici.

V 125.000 K za ustanovitev zimske kmetijske šole v Volšperku na Koroškem je daroval tamošnji tovarnar Offner.

V Srebrno poroko sta obhajala minulo nedeljo g. nadučitelj v Dolini pri Trstu Vekoslav Banc in njegova soproga Marija.

Splošno zboljšanje mezd so dosegli tiskarski pomočniki na Primorskem.

V Slovenske slavnosti v Plznji so dale Ciril Metodovi družbi 1000 K čistega dobička.

Po svetu.

z Povodnji na Francoskem. Ker je predvčerajšnjim Sena zopet narastla, je nevarnost za splošno povodenj v Parizu bila včeraj resna. Iz okolice je došlo 16 tisoč ljudi v mesto, ker nimajo vsled povodnji nobene strehe. Začenja se tudi pomanjkanje kruha, ker je mnogo pekarij pod vodo. — V mestnem delu Jory je od 36 tisoč prebivalcev 14 tisoč brez strehe. Tam je tudi zgorela tovarna za kis. Imela je v zalogi veliko množino acide acetique; ta tvarina pa eksplodira, ako pride voda do nje. — Sena je včeraj narastla na 9 m. Na orleanski železnici je ustavljen ves promet. Promet na električnih železnicah je ustavljen, podzemeljske železnice odstranjajo vodo iz predorov s sesaljkami, da za silo vzdržujejo promet. Na ulicah blizu Sena se pogreznejo tla. V notranjem mestu so popokali kanali. Mestni svet je pozval meščanstvo, naj uživa le kuhano vodo. Država in zasebniki nabirajo v veliki množini darove za ponesrečence. — Iz kanalov je pregnala voda velikanske množice podgan, ki letajo sedaj po ulicah. Tudi znani apači so morali zapustiti svoja skrivališča in ropajo sedaj po hišah. — Uradi ministerstva za zunanje zadeve so se morali preseliti, ker je nevarnost, da se palača vsuje. — Škodo cenijo samo v Parizu na 20 milj. frankov. — Ker je dovoz živil otežkočen, so se ta zelo podražala. Nekateri špekulantje še povrh tega izrabljajo položaj in so podražili živila za polovico. Bati se je izgrediv. — Zadnja včerajšnja poročila pravijo, da je voda v reki Marne, glavnem dotoku Sena, nekoliko padla.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Profesor dr. Drtina o političnem položaju.

d Praga, 27. jan. Na shodu volilcev v smichovskem Narodnem domu je govoril sinoči češki državni poslanec dr. Drtina. Glede češkega deželnega zbora je izjavil, da se morejo Čehi pogajati z Nemci samo v deželnem zboru samem. Vsi resni češki politiki mislijo sedaj na to, da se doseže v češkem deželnem zboru premirje. Zaokroženega nemškega jezikovnega ozemlja pa Čehi ne smejo in ne morejo nikoli dovoliti za kraljevino Češko. Vladne jezikovne predloge so v svoji sedanji obliki absolutno nesprejemljive. Kar se tiče stališča Čehov do vlade, je govornik proti vsaki osebni koaliciji ali načelnemu kompromisu; trdna večina in vlada se moreta ustvariti samo na temelju trdno določenega delovnega programa

Češki deželni zbor.

z Praga, 27. jan. Včerajšnje posvetovanje nemških strank v češkem deželnem zboru ni prineslo nobenega pravega rezultata. Ustavovorni veleposestniki in naprednjaki so se izrekli za kompromis s Čehi, nemški radikalci z Wolfom na čelu so pa zastopali mnenje, da morajo dati Čehi Nemcem najprej garancije za izpolnitev gotovih zahtev. V čeških poslanskih krogih prevladuje naziranje, naj vlada kratkoma skliče deželni zbor in naj nič ne čaka na rezultat pogajanj.

Avstrijski državni zbor.

z Dunaj, 27. jan. Državni zbor ne bo sklican že 15. februarja, kakor se je najprej mislilo, temveč se bode sklicanje za nekaj dni zavleklo.

Ogrski državni zbor.

z Budimpešta, 27. jan. Poslanska zbornica je nadaljevala debato o kraljevem reskriptu. Med tem dela Khuen v parlamentu za združitev ustavovercev, grof Tisza pa izven parlamenta. Khuen se je baje sporazumel tudi že s Hrvati, da ga bodo v parlamentu podpirali.

Povodenj na Francoskem in v Španiji.

a Pariz, 27. jan. Povodenj se vedno bolj širi. Na 3. progi metropolitanske železnice je ves promet ustavljen. Nekateri keji in ulice ob Seni so vsled ogromnih vodnih množin v težki nevarnosti. Danes zjutraj se je poročalo, da naraste voda še za 60 cm. Položaj je zelo resen. Voda je vdrla že v rotovške kleti in je velika nevarnost, da naraste v parter; potem je nemogoča kurjava in razsvetljava. Vlada je dala onim, kateri so brez strehe, nekdanje samostane, šole in vojašnice na razpolago. Tudi v pariški okolici in v nekaterih provincijalnih mestih voda hudo narašča.

a Pariz, 27. jan. Na Quai Louvre so morali povišati zidani jez proti vodi, ker je grozila udreti v kleti pri muzeju. Nastalo je hudo pomanjkanje živil. Voda je poplavlila tudi pritlične prostore Magazina de Samaritaine.

a Pariz, 27. jan. Iz zgornjega porečja Sena in njenih dotokov so prišle vesti, da je pričakovati padanje vode in da je dosegla povodenj v Parizu že svoj največji obseg.

z Madrid, 27. jan. V S. Sebastianu je več hiš vsled povodnji v nevarnosti.

z Madrid, 27. jan. Blizu La Coruñe je utonila vsled viharja ribiška ladija z 11 osebami.

Komet 1910 a.

d Praga, 28. jan. Tukaj in v več drugih čeških mestih so včeraj opazovali novi komet 1910 a.

Princ Jurij.

d Belgrad, 28. jan. Danes zjutraj je odšel bivši prestolonaslednik princ Jurij v svojo novo posadko Zgornji Milanovac. Na kolodvoru je bila častna stotnija z godbo. Princa so spremili na kolodvor najvišji vojaški dostojanstveniki.

Odstop grške vlade.

d Atene, 28. jan. Jutranji listi so dobili o polnoči naznanilo, da misli vlada odstopiti, ker ste bili že dve seji državne zbornice nesklepčni.

Tržne cene.

26. januarja.

Dunaj. Cene so se početkom današnje borze dobro držale, vendar pa je došlo vsled zelo rezerviranega konzuma le do malega prometa pri

pšenici. Oves je bil za 5 vin v terminu cenejši koruza nespremenjena, rž se je držala.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 152 do 153 v. mlade težke 156 do 158 vin., mlade, srednje 156 do 158 v. mlade, lahke 156—158 vin. Zaloga 21.711 komadov. Prignano 59 komadov, odgnano 206. Ostalo torej 21.564 komadov. Tendanca mirna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'30 pšenica za maj K 13'96, pšenica za oktober K 11'97, rž za april 9'88, rž za oktober K 8'98, oves za april 7'62, oves za oktober K —, koruza za maj 6'72, ogrščica za avgust 13'70 Pšenice se zmerno ponuja in kupuje. Tendanca mirna, promet 5.000 q; pšenica v efektivu se je držala, ostalo je bilo nespremenjeno. Termini so se trdno držali. Vreme lahek mraz.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 36³/₈ do K 37¹/₈, za kasneje K 36³/₈ do K 37¹/₈. Tendanca: mirna.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 29'40, nova kampanja kron 25'45. — Tendanca mirna. Vreme: mrzlo in jasno.

Budimpešta: mast svinjska K 176'— namizna slanina 151'—.

Harmonij

rabljen, vendar dobro ohranjen se kupi. — Ponudbe na „Narodno čitalnico“ v Hrastniku.

Vabilo na

redni občni zbor

„Posojilnice v Vojniku, registrovane zadruge z neomejeno zavezo“, ki se bo vršil

v nedeljo, dne 6. febr. 1910 ob 3. uri popoldne v pisarniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Sklepanje o uporabi čistega dobička.
5. Volitev odbora.
6. Volitev nadzorstva.
7. Razni predlogi.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Učenec

zdrav in močan, zmožen obeh deželnih jezikov, z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme v trgovini mešanega blaga Josipa Wagner, Šmarje pri Jelšah. 67 2-2

Za eno trgovino v Ljubljani se išče

KONTORIST ali KNJIGOVODJA

vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, oženjeni imajo prednost, služba stalna, zahteva se treznost in marljivost, plača po zmoglosti; lastnoročno pisane ponudbe naj se pošljejo pod šifro „Zvezda 10“ v Ljubljano pošto ležeče Glavna pošta do 30. t. m. Vstop ako mogoče takoj. 69 3-2

Sprejme se takoj

mesarski učenec

poštenih starišev, s primerno šolsko izobrazbo pri 38

Francu Hodniku v Žalcu.

Radi boleznim se prodaja velika zelo dobro vpejana

ključavničarska obrt

z motornim obratom, 7 let še davka prosta hiša z veliko delavnico in skladiščem, zraven je pripraven prostor za tovarno. V hiši se nahaja trgovina z železom in orožjem, več strojev, samostojna električna luč, in to na jako lepem zdraviliškem in prometnem kraju na Kranjskem. Natančnejša pojasnila v Gradcu, Seitnergasse 16, 1 nadstropje, soba 7. 54 4-4